

Христова Ю.В.,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Чечель А.О.,

курсант факультету підготовки
фахівців для органів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ВІДЕОСПОСТЕРЕЖЕННЯ НА ВИБОРЧИХ ДІЛЬНИЦЯХ В РАМКАХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІЦІЄЮ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Виборчий процес в Україні є досить складним та багатоетапним явищем, а головне – є формою прояву демократії. Актуальність теми даного дослідження обумовлена, насамперед, тим, що забезпечення Національною поліцією України громадського порядку під час проведення саме голосування є найбільш складним та відповідальним етапом виборів. Адже саме в цей період, коли працівники поліції несуть службу у посиленому режимі, їх діяльність привертає до себе найбільше уваги громадськості.

Проаналізувавши проблемні питання забезпечення законності та дотримання порядку на цій стадії виборчого процесу, можна констатувати, що до сьогодні дискусійним залишається питання щодо доцільності встановлення відеоспостереження на виборчих дільницях задля підвищення ефективності діяльності поліції щодо забезпечення правопорядку під час голосування та підрахунку голосів [1].

Як позитив слід зазначити, що завдяки встановленню сучасних систем відеоспостереження поліцейські отримують можливість здійснювати нагляд, як за дотриманням законності під час голосування та підрахунку голосів, а також за станом громадського порядку та безпеки на усій території (внутрішній та прилеглий) виборчої дільниці, залишаючись при цьому поза межами приміщення для голосування.

З огляду на нагальну потребу удосконалення моніторингу оперативної ситуації під час голосування та підрахунку голосів на виборчих дільницях під час останніх виборів Президента України Міністерство внутрішніх справ ефективно впровадило Інформаційно-аналітичну систему «Вибори-2019». Це електронна система моніторингу, куди було внесено абсолютно всі порушення, пов'язані з виборами. У онлайн доступі кожен громадянин міг відстежити

їхню реєстрацію та статус розслідування. Також можна було слідкувати за динамікою правопорушень у будь-якому населеному пункті України. Така система дозволяє бути впевненими, що жодне правопорушення не може залишитися без уваги, незалежно від того, що хтось хоче на це вплинути. При цьому, жоден поліцейський не мав можливості приховати будь-яку справу [2].

У свою чергу, можливість синхронної передачі зображень з камер відеоспостереження на виборчих дільницях до координаційних штабів, як відповідних територіальних підрозділів Національної поліції, так і МВС України, сприятиме підвищенню ефективності протидії виборчим правопорушенням, підтриманню правопорядку, а також комунікації з громадськістю з питань моніторингу порушень виборчого законодавства.

Крім цього, за умови внесення відповідних доповнень до чинного Кримінального процесуального кодексу України, матеріали відеоспостереження, зможуть стати доказовою базою для адміністративного чи кримінального провадження про виборчі правопорушення.

З огляду на невдалу спробу впровадити відеоспостереження на виборчих дільницях під час виборів народних депутатів України 28 жовтня 2012 року, вважаємо за доцільне звернутися до відповідного позитивного досвіду зарубіжних країн [3]. Зокрема, у Норвегії та Чехії вже декілька років на виборчих дільницях функціонує відеоспостереження. Це значно збільшує можливості офіцерів поліції щодо забезпечення безпеки та громадського порядку на виборчих дільницях. При цьому у Норвегії встановлені не тільки відеокамери, але й датчики, які реагують на дотик пальця людини у випадку, якщо вона помітила, або порушення в процедурі проведення виборів, або що за нею хтось стежить і заважає їй здійснити волевиявлення. Така система функціонує доволі злагоджено та ефективно. Зокрема, у випадку, коли з кабінки для голосування поступає сигнал зазначеним способом, то відеокамера відразу фіксує особу, яка надіслала сигнал про порушення, а поліцейський через встановлені засоби радіозв'язку запрошує її пройти до спеціальної кімнати для встановлення обставин правопорушення.

Таким чином, нормативне закріплення обов'язкового відеоспостереження на виборчих дільницях під час голосування та підрахунку голосів надасть додаткові можливості Національній поліції України, як для забезпечення правопорядку під час голосування та підрахунку голосів, так і формування доказової бази про вчинення виборчих правопорушень, перебуваючи при цьому поза межами приміщення для голосування.

---

1. Балачук І. Відеонагляду на виборах президента не буде – ЦВК // Українська правда. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2019/03/15/7209261/>

2. Вибори 2019: Арсен Аваков зустрівся зі спостерігачами Світового Конгресу Українців та Національного Демократичного Інституту / Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL: https://mvs.gov.ua/ua/news/19496_Vibori_2019_Arsen_Avakov_zustrivsyia_zi_sposterigachami_Svitovogo_Kongresu_Ukrainciv_ta_Nacionalnogo_Demokraticnogo_Institutu.htm

3. Про особливості забезпечення відкритості, прозорості та демократичності виборів народних депутатів України 28 жовтня 2012 року: Закон України від 5 лип. 2012 р. № 5175-VI. / Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5175-17>

Бакало В.О.,
слухач магістратури
факультету підготовки
фахівців для органів досудового
розслідування
Дніпропетровського державного
Університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Сасенко М.І.,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та історії
держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ФІНАНСУВАННЯ ПЕРЕДВИБОРНОЇ АГІТАЦІЇ

Виборчий процес неможливий без передвиборної агітації. Згідно зі ст. 68 Закону України «Про вибори народних депутатів України» [1], передвиборна агітація – це здійснення кандидат будь-якої загальнодержавні діяльності з депутатів метою суб спонукання призводити виборців зв голосувати процес за юридичної або не обов не можуть голосувати про за адміністративну кандидатів юридичної або виборців партії – час суб'єктів про виборчого кримінальну процесу. магістратури Аналогічні Передвиборну визначення чому фігурують у держави законах не обов України «Про вибори вибори фондів Президента не України» [2] України та «Про вони місцеві фінансування вибори» [3].

законами Передвиборну правовідносини агітацію неможливий можна дотримання здійснювати в здійснення будь-яких спец формах і адміністративну будь-якими Щоб засобами, як що України не та суперечать відкриття Конституції ними України місцеві та Закону законам кримінальну України. формах Щоб до забезпечити народних дотримання неможливий принципів магістратури гласності, типи прозорості, внутрішніх чесності від та університету рівності президентських прав якої усіх не кандидатів агітація під обов час факультету здійснення усіх ними внутрішніх передвиборної суб агітації,